

**Sayın Konuklar,
Sevgili EĞİT-SEN kurucuları,
Şube Başkanları ve Temsilci Arkadaşlarım,
Değerli Basın Mensupları,**

EĞİT-SEN'in 1. Olağan Genel Kurul toplantısına hoş geldiniz. Siyasal iktidarların ve İstanbul Valiliği'nin keyfi ve hukuk dışı baskı ve engellemeleri nedeniyle bu ilk kongremizi gecikmeli olarak yapıyoruz. Bildiğiniz gibi 13 Kasım 1990 tarihinde tüzel kişiliğini kazanan Sendikamızın, ilk 6 ay içinde yapmak istediği kongre üzerine konulan ihtiyati tedbir kararı ancak Fatih 2. Asliya Hukuk Mahkemesi'nin 19. 3. 1992 tarih ve 992 / 224 sayılı kararı ile kaldırıldı. Sendikamız lehine verilen bu kararın ardından toplanan Genel Merkez Yönetim Kurulumuz 18-19 Nisan 1992 tarihinde ilk olağan genel kurulunun yapılmasına karar verdi. Gecikmeli de olsa ilk genel kurulumuzu yapmanın mutluluğunu ve coşkusunu yaşıyoruz. Meşru ve fiili mücadelemizin yanında hukuki mücadele-

mizde de bizleri yalnız bırakmayan başta Alman Eğitim Bilim Sendikası G.E.W. olmak üzere uluslararası öğretmen sendikalarına, demokratik kitle örgütü temsilcilerine, sendikalara, yerel yöneticilere, basın mensuplarına, başta Ekin Hukuk bürosu olmak üzere bize omuz veren tüm avukat dostlarımıza teşekkür etmeyi görev sayıyorum.

Sayın konuklar, sevgili arkadaşlarım,

Olumlu olumsuz birçok değişimi her gün yeniden yaşayan dünyamızda özellikle 1980'li yıllarda çok önemli gelişmeler yaşandı. İkinci Dünya Savaşı sonrasında iki kutuplu bir dünya şekillenmişti. Bir yanda ABD'nin hegemonyasındaki emperyalist-kapitalist kutup, diğer yandan Sovyetler Birliği'nin başını çektiği sosyalist kutup. O yıllardan sonra dünyanın ekonomik ve siyasi yapısı genel olarak bu karşıtlık ve dengeye bağlı olarak kurumlaştı. Ve bu dönemde dünya genelinde süren sınıf mücadelesi bu iki kutuplu dünya gerçekliği ile birlikte şekillendi.

İkinci Dünya Savaşından 1980'lere gelinceye kadar şüphesiz birçok değişiklik ve gelişmeler yaşandı. Ancak 80'li yıllarda yaşananlar (Sovyetler Birliği'ndeki çöküntü, ulusal kurtuluş mücadelelerinin gerilemesi) esas stratejisini Sovyetler Birliği ve ulusal kurtuluş savaşları ile arasındaki karşıtlığa dayandıran ABD'yi yeni bir dünya düzeni kurmaya yönlendirdi. Bu yeni dünya düzeninde bağımlı ülkelerin siyasal rejimleri terör-demokrasi ikilemi üzerine kurumlaştırılmaya başlandı. Bu ikilem üzerine kurulan siyasal rejimler baskı yasaları, son derece sınırlı siyasal temsil ve özel savaş örgütleri ile içiçe geçtiği yeni dünya "demokrasileri" olarak biçimlenir oldu.

Emekçi halkların ekonomik demokratik hak ve özgürlük talebi de siyasal iktidara karşı giriştiği demokratik muhalefet eylemleri "halkı kargaşaya sürükleyen terör hareketleri" olarak damgalanır oldu.

Bu yeni dünya düzeninin ve yeni dünya "demokrasilerinin" ideologlarına göre artık sınıflar yoktur, sınıf mücadelesi de olmayacaktır. Emekçilerin hakları sermayeye bağımlı kılınmıştır. Üretim arttırılmalı, verimlilik yükseltilmelidir ki, emekçiler refaha kavuşsunlar. Bu dünya düzeninde emekçilerin ekonomik, demokratik, hak ve çıkarlarını korumaları ve geliştirmeleri için mücadele etmelerine gerek yoktur. Esas olan işverenle uzlaşmaktır. Uzlaşma yoluyla daha iyi yaşam koşulları kendiliğinden yaratılacaktır.

Sayın konuklar, Sevgili arkadaşlar,

Dünyamızdaki tüm bu gelişmeler şüphesizki, ülkemizi de derinden etkilemiştir. Bu anlamda Türkiye'nin dünya kapitalizminin gelişen koşullarına uyum sağlaması için ilk müdahale 1980'de yapıldı. İktisadi entegrasyonun ilk adımı "24 Ocak kararları" ile, siyasal entegrasyonun, belirleyici adımı ise 12 Eylül askeri darbesi ile atıldı.

Aradan geçen 11 yılda askeri dönem kapanıp "sivil" döneme geçildiği, ancak 80'lerde atılan temel esas olarak değişmedi. Başlangıçta kendisini askeri yönetime alternatif olarak sunan ANAP'da politikadaki sürekliliği halk tarafından kavrandığında farklılık iddiasında ısrar etmedi. ANAP 12 Eylül'ün devamıydı ve 12 Eylül'ü hep sırtında taşıdı.

80'lerde temeli atılan modelin 11 yılın sonunda vardığı nokta, içte emekçiler için sömürü mekanizmasının güçlenmesi, açlık, yokluk ve işsizlik ile tekelci sermaye-

nin açık egemenliği, dışta ise ABD'ye bağımlılığın artması oldu. Toplumsal muhalefeti etkisizleştirmek için 12 Eylül'le birlikte ideolojik ve siyasi bir saldırı başlatıldı. Her türden demokratik muhalefet güçlerinin tasfiyesine çalışıldı. rgtlenme fikrini değerden düşüren bir "ahlak" ve düşünce tarzı egemen kılınmaya çalışıldı. rgtl olmak neredeyse suçlu olmakla eř değer görüldü. Oysa ağdaş insan örgütlü insan değil midir? Çağdaş toplum örgütlü toplum değil midir? Bu dönemde acılar, işkenceler, insan hakları ihlalleri sıradan ve her gün yaşanan olaylar haline geldi. Bununla da yetinmeyen 12 Eyllcler sendikaları ve demokratik kitle örgütlerini kapattılar. Diğer siyasi partiler yanında devleti kuran CHP'yi bile kapatmakta tereddüt etmediler. Barışı savunanları yargıladılar.

Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun en büyük kitlesel ğretmen rgt olan TÖB-DER 12 Eylül mahkemeleri tarafından 12 Eylül hukuksuzluğu ile yargılanıp kapatılmasına, yöneticilerinin, üyelerinin tutuklanıp örgütün mal varlığına el konulmasına karar verilirken yine TÖB-DER davasına bakan sivil mahkemelerin verdiği beraat kararı ise dünya hukuk tarihine geçecek bir kara leke ve eşi görülmemiş bir ifte standart olarak hatırlanacaktır. ye sayısı 200 binlere varan, TÖB-DER'in ye aidatları ile edindiği milyarlarca liralık değerli mal varlığı iade edilmeli ve TÖB-DER açılmalıdır. Yurtdışında yaşamak zorunda kalan TÖB-DER'li öğretmenler bütün hakları iade edilerek ülkelerine özgürce dönmeleri sağlanmalıdır. Yurt içinde ise görevden uzaklaştırılan TÖB-DER'liler zaman geçirilmeden görevlerine döndürülmelidir.

Sayın konuklar, sevgili arkadaşlar,

TÖB-DER'le kader birliği içinde olan ve 12 Eylül'n

hışmına uğrayan DİSK'in açılmış olması biz eğitim emekçilerini mutlu etmektedir. Bugünlerde DİSK'in mal varlığının iade edilmesi çalışmaları sevindirici gelişmelerdir. Dileğimiz, DİSK'e üye tüm sendikaların mal varlıklarının bir an önce iade edilmesi ve DİSK'in örgütlü olarak sendikal mücadelede üzerine düşenleri yapabilir noktaya ulaşmasıdır. Bu bizim işçi-memur ayrımı yapmadan tüm çalışanların birliğinin yaratılmasına ilişkin bakışımızın bir gereğidir.

Ülkemizde yaşanan tüm baskılara son yıllarda yeni bir halka daha eklendi. Anadilini özgürce kullanamayan, ana dili ile eğitim yapamayan, ulusal kimliği tanınmayan Kürtlere karşı uygulanan baskı ve katliamlar, çok ciddi ve kaygı verici bir noktaya gelmiştir. Bir yandan en üst düzeyde yöneticilerin, "Kürt realitesini" tanıyoruz, derken, diğer yandan Nevroz kutlamalarında oludğu gibi Kürtlerin demokratik taleplerinin silahlarla karşılanması bizleri kaygılandırmaktadır. Uzun yıllardan beri içiçe kardeşçe yaşamış olan Türk ve Kürt halkları arasında giderek bir karşıtlık ve düşmanlık tohumlarının atılmasına, şovenizm ve milliyetçiliğin boyvermesine neden olan bu gelişmeler son bulmalıdır. Dileğimiz ve talebimiz, Türk ve Kürt halklarının kardeşliğine dayalı eşit ve demokratik çözümler bulunması ve yaşanan bu acıların son bulmasıdır. Bölgede insanların can güvenliği kalmamıştır. Bu saldırılar genel olarak halkın yanında EĞİT-SEN'lilere de ulaşmış bulunmaktadır. Diyarbakır'da güpegündüz şehrin en işlek caddesinde kurşunlanıp öldürülen üyemiz Ahmet Bayhan ile okuluna giderken, okul kapısı önünde tam da öğrencileriyle kucaklaştığı anda öldürülen üyemiz Mehmet Geren'in öldürülmesini, EĞİT-SEN'e yönelik bir saldırı olarak değerlendiriyoruz. Arkadaşlarımızın katilleri bir an önce bulunup cezalandırılmalıdır.

Bölgede eğitim emekçilerine yönelik gözaltılara son veril-
melidir.

Sayın Konuklar, Sevgili Arkadaşlar,

Bu genel açıklamalardan sonra sendikal mücadelemi-
zin sürecine değinmek istiyorum. Bilindiği gibi sendika-
lar emekçilerin ekonomik-demokratik ve mesleki hak ve
çıklarlarını işverene karşı koruyup geliştiren mücadele ör-
gütleridir. Ülkemizde kısır ve sınırlı da olsa işçiler bu
haklarını kullanırken, memur diye ifade edilen bir buçuk
milyonun üzerindeki kamu emekçisinin geleceği ise hep
siyasal iktidarların insafına ve iki dudağı arasında çıkac-
ak yüzdelere bağımlı kılınmıştır. İşte bu noktadan hare-
ketle ekonomik-demokratik, mesleki ve özlük haklarımızı-
zı koruyup geliştirmek, eğitimin yönetiminin ve
programlarının demokratikleştirilmesini sağlamak ama-
cıyla 13 Kasım 1990 günü Eğitim ve Bilim Emekçileri
Sendikası EĞİT-SEN'i kurdük. EĞİT-SEN'e Eğitim-Der ör-
gütlülüğü içinde ulaştığımızı belirterek ABECE sürecin-
den başlayarak EĞİT-DER'DEN EĞİT-SEN'E şiarıyla
bugünlere gelmemizde bize omuz veren ABECE kurucu-
larına, Eğitim-Der yöneticilerine ve üyelerine, sendikal hak-
larımızla ilgili olarak ulusal ve uluslararası yasal dayaa-
nakları araştırıp kamuoyunun gündemine sokan başta
Prof. Mesut Gülmez olmak üzere değerli bilim adamları-
na TÖB-DER yönetici ve üyelerine şükranlarımızı sun-
mayı bir borç biliyorum.

Değerli arkadaşlar,

Sendikamızı kurduğumuz günden başlayarak, süreki-
li baskı ve engellerle karşı karşıya kaldık. Ancak eğitim

emekçilerinin kararlı, inançlı ve haklı mücadelesi sonunda engeller bir bir aşıldı.

Bugün 25 binin üzerinde üye ve ikiyüze yakın şube ve temsilcili ile sürdürülen sendikal mücadelede EĞİT-SEN daha şimdiden eğitim emekçilerinin gönlünde umut olmuştur. Kurumlaşmamış örgütlü yapımıza ve eksikliklerimize rağmen kamuoyunda da haklı olarak saygın bir yer edinmiştir. Önümüzdeki dönemi mücadele - eğitim - örgütlenme bütünlüğü içinde sendikal kurumlaşmanın yaratılacağı bir dönem olarak algılamalıyız. Örgütsel faaliyetlerimizi lokallerden çıkarıp okullara ve işyerlerine taşıdığımızda EĞİT-SEN'in daha da gelişip güçleneceğine inanıyorum.

Henüz önümüzde aşmamız gereken birçok engel olduğunun bilincindeyiz. Ve bu engelleri de bugüne kadar olduğu gibi mücadele çizgimizden sapmadan ve sendikal mücadelemizi daha da kitleselleştirerek aşacağımızı herkes bilmelidir.

Sendikamız kurulurken, esas olarak eğitim emekçilerinin ekonomik, demokratik, özlük ve mesleki sorunlarını çözmeyi hedefledi. Ancak mücadele hedeflerimiz bununla sınırlı değildir. Özellikle eğitimin demokratikleştirilmesi sorunu bizim için vazgeçilmez ve mutlaka çözümlenmesi gereken bir sorundur. Özellikle 12 Eylül sonrası Türk-İslam sentezi biçiminde ifade edilen ırkçı, gerici, asimilasyoncu ve cins ayrımcı eğitimin teşhiri ve yerine bilimsel ve demokratik bir eğitim programının oturtulması hedefimizdir.

Herkesin ana dilde eğitim yapma hakkını savunmak, EĞİT-SEN için vazgeçilmezdir. Bu, insan olmanın ötesinde eğitimci kimliğimizin bize dayattığı zorunlu bir görevdir. Eğitimdeki cins ayrımcılığının geldiği boyut, ciddi bir sorundur. Okul öncesi aileden başlayan cins

ayrımcı eğitim okullarda da kurumlaştırılarak, giderek erkek egemen, kadınları hep ikinci planda tutan bir toplumsal yapının sürmesine neden olmaktadır. Eğitim emekçileri içinde özellikle de öğretmenler içinde kadın arkadaşlarımızın oranı neredeyse erkeklerin aşmıştır. Bu anlamda sendikamızın kadın eğitim emekçilerinin sorunlarını çözme noktasında özel bir çaba içinde olmasının gerekliliği açıktır. Ayrıca kadın eğitim emekçilerinin sendikal mücadeleye daha fazla katılımlarının yolları açılmalı ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmalıdır.

Yüksek öğretimin sorunları da genel olarak eğitimin içine düştüğü durumdan farklı değildir. 12 Eylül'le birlikte birer kışla haline getirilen yüksek öğrenim kurumlarının, üniversitelerin özerk ve demokratik bir kurum haline getirilmesi zorunludur. Bilim ancak özerk ve demokratik üniversitelerde üretilebilir. Bu anlamda yüksek öğretimdeki en temel engel olan YÖK kaldırılmalıdır. Üniversiteler, öğretim üyeleri, öğretim elemanları ve öğrencilerin söz ve karar sahibi olduğu bir yönetimle yönetilmelidir. Lise açar gibi üniversite açmak politikası siyasi yatırımdır. Bundan hızla vazgeçilmeli, gerçek bilim yuvaları üniversiteler geliştirilmelidir. Üniversitelerdeki, kadrolaşma üniversite çalışanlarının öğretim üyelerinin ve öğrencilerin görüş ve önerileri doğrultusunda dağıtılmalıdır.

Tüm okullarda ve işyerlerinde de sendikal örgütlenmemizle okulların ve işyerlerinin yönetiminde söz, yetki ve karar sahibi olmak hedefimizdir. Her kademede yöneticilerimizi kendimiz seçmeliyiz. Siyasal iktidarların kadrolaşmalarının önü ancak böyle kesilir. Böyle bir inisiyatif, eğitim emekçilerine verildiğinde, tayin ve atamalarda eğitim emekçileri siyasal partilerin kapılarına gitmeyecek, tam da tersine iktidarda olan siyasal parti milli eği-

tim tüm kurumlarında ve kademelerinde görevlendirilecek yöneticileri sendikamızın görüşü doğrultusunda atayacaktır.

EĞİT-SEN'in sendikal anlayışı sınıf ve kitle sendikacılığı olarak ifadesini bulmaktadır. Bunu açılırsak, EĞİT-SEN, dil, din, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce farkı gözetmeksizin bütün eğitim emekçilerini üye yapmayı hedeflerken, kitlesel yanını vurgulamakta, bunun yanında başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrasi güçlerinin ülkemizde sürdürdüğü demokrasi ve özgürlük mücadelesinde bir sendika olarak mutlaka yer alacağı, işçi sınıfı ile kolkola ve omuz omuza sınıf mücadelesinde varolmayı hedeflediğinden sınıf sendikacılığı ilkelerini savunmaktadır. Sınıf ve kitle sendikacılığı, sadece sınırlı politikleşmiş, dar, bir eğitim emekçisi kitlesinin örgütlenmesini reddettiği gibi, en geniş kitlenin uzlaşmacı, kendiliğinden mücadele ve örgütlenmesine de karşıdır.

EĞİT-SEN'in örgütlenme anlayışına kısaca değinmek isterim. EĞİT-SEN mesleklere göre ve kademelere göre örgütlenmeyi reddeden okul öncesi eğitim kurumlarından yüksek öğretim kurumlarına kadar her kademede çalışan hizmetli memur öğretmen öğretim üyesini aynı çatı altında toplamayı hedefleyen işkolu sendikacılığını savunmaktadır. EĞİT-SEN örgütlülüğünün temelini okullarda, işyerlerinde yaratacak olan işyeri örgütlülükleri oluşturur. Kalıcı ve her koşulda yaşayabilecek sendikaya içten ve dıştan gelecek saldırıları püskürtecek, esas güç işyerlerinde yaratılan örgütlenmelerdir.

Sayın konuklar, sevgili arkadaşlarım,

Bilindiği gibi işkolumuzda TÖS, TÖB-DER geleneğinin

den gelen arkadaşlar iki ayrı sendikada örgütlenmiş durumdadır. Bu, bizce kabul edilebilir, anlaşılabilir ve onaylanabilir bir durum değildir. Tartışmaları geriye doğru götürüp neden iki ayrı sendika kurulduğuna değinmeminin bir yararı olmayacağı inancındayım. Aslanan bugün ve yarındır. Biz, EĞİT-SEN olarak işkolumuzda eğitim emekçilerinin en geniş birliğini savunduğumuz için bunu tüzük maddesi bile yaptık. EĞİT-SEN'in bugüne kadar birliğe bakışı en geniş kitle içinde taraftar bulmuşve sıcak karşılanmıştır. Eğitim-İş'çiler de dahil olmak üzere tüm eğitim emekçilerinin birliğine yönelik deklarasyonumuz eğitim emekçileri içinde ilgi ve sempatiyle karşılanırken, maalesef, Eğitim-İş yönetiminde bu konuda olumlu bir adım görmedik. Eğitim-Sen'in birlik anlayışı işkolumuzda birlikten başlayıp kamu çalışanlarının birliğini giderek işçi-memur ayrımı yapmadan tüm çalışanların ortak ve örgütlü mücadele birliğini hedefler. Ayrıca ülke içinde yaratılan yada yaratılması düşünülen birliğin diğer bir ayağı da uluslararası öğretmen sendikalarıyla kurulacak birliktir. Bu konuda EĞİT-SEN bütün olanaksızlıklara, engellere rağmen üstüne düşeni yerine getirmeye çalışmaktadır.

Sayın konuklar, değerli arkadaşlarım,

Genel seçimler öncesi kamu çalışanlarının ortak yürüttükleri sendikal haklar mücadelesi tüm siyasi partilerin gündemine girdi ve seçim sonunda iktidarı oluşturan DYP-SHP koalisyonu hükümet protokolü ve programı demokratikleşme paketi adı altında kamu oyuna sunulunca geniş bir yankı ve umut doğurdu. Ancak söylenenlerin ve yazılanların bir türlü hayata geçirilememesi, başta eğitim emekçileri olmak üzere genel olarak tüm ça-

lışanlarda bu umudun giderek sönmesine neden olmaktadır. EĞİT-SEN, bugünlere "hak verilmez alınır" şiarıyla doğru bir mücadele hattı tutturarak geldi. Bugünlere gelince, yalnızca ve esas olarak eğitim emekçilerinin örgütlü özgücüne güvendik. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan böyle de mücadelemizi kitleselleştirip haklarımızı söke söke almakta, kararlıyız ve buna inanıyoruz. Siyasi iktidar, daha fazla oyalama yapmadan bir an önce işçi memur ayrımı yapmadan, ortak ve eşit, engelsiz bir sendikal düzenlemeyi yapmalıdır. Bizim için aslanan tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarının anayasal güvenceye alınmasıdır. Ancak anayasa değişikliğinden önce de hükümetin yapması gereken çalışmalar olduğuna inanıyoruz. Özellikle Temmuz 1992 yaklaşırken, son bütçe görüşmelerinde belirtildiği gibi memur maaşlarının artırılmasının bile düşünülmediği bugünlerde hükümetin kamu emekçilerine bakışı daha bir açıklıkla ortaya çıkmaktadır. Bizler tıpkı 1991 Temmuz eylemlilerinde olduğu gibi 1992 Temmuz'da da kamu çalışanlarının ortak ve örgütlü mücadeleleriyle karşılaşmaya şimdiden hazırlanmalıyız. Bu mücadelede özellikle işçi sınıfı sendikalarının destek ve dayanışmasını bekliyoruz. Zonguldak'ta, Paşabahçe'de, İzmir belediye işçilerinin direnişinde kamu çalışanlarının işçi arkadaşlarımıza verdiğimiz yada verebildiğimiz desteğin onlardan da bizim haklı mücadelemize verilmesini beklemek hakkımızdır.

Sevgili arkadaşlar,

Kamuoyunda zaman zaman dile getirilen grevsiz, sendika tartışmaları bir an önce gündemden kaldırılmalı, grevli ve toplu sözleşmeli sendikal haklarımız mutlaka ta-

nunmalıdır. Buradan ilan ediyorum ki, grev ve toplu sözleşme haklarından yoksun bir sendikal düzenlemeyi kabul etmeyeceğiz ve mutlaka grev hakkımızı toplu sözleşme yapma hakkımızı kendi gücümüzle kazanacağız. Bu böyle bilinmelidir.

Yaklaşan 1 Mayıs'ın tüm emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak yasallaşmalıdır. EĞİT-SEN olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da 1 Mayıs kutlamalarına vargücümüzle katılacağız. Ve alanlarda olacağız.

Sayın konuklar, sevgili arkadaşlarım,

Sözlerimi burada bitirirken, birinci olağan genel kurulumuza katılarak bize güç verdiğiniz ve bizi onurlandırdığınız için mutluyuz. Kongremize katılan ve mesajları ile destekleyen tüm dostlarımıza bir kez daha teşekkür ederim. Birinci olağan genel kurul toplantımızın özelde eğitim emekçilerinin, genel olarak da kamu çalışanlarının sendikal mücadelesinde bir sıçrama yapacağı umuduyla saygılar sunar, Kongremizin başarılı geçmesini dilerim.

**Yaşasın grevli toplu sözleşmeli
sendikamız EĞİT-SEN!**

**Yaşasın tüm çalışanların
mücadele birliği!**